

10

KNABENBAUFI

CURSUS

SCRIPTURAE

SACRAE

BS1145

K5

c.1

007867

EX LIBRIS
HEMETHERII VALVERDE TELLEZ
Episcopi Leonensis

1080020673

EX
HEMETHERI
Epis

CURSUS
SCRIPTURÆ SACRAE

AUCTORIBUS

R. CORNELY, I. KNABENBAUER, F. DE HUMMELAUER
alisque Soc. Iesu presbyteris

COMMENTARIUS

18

LIBRUM IOB

AUCTORE

JOSEPHO KNABENBAUER S. I.

PARISIIS

SUMPTIBUS P. LETHIELLEUX, EDITORIS

4 VIA "CASSETTE", ET VIA "DE RENNES", 75

CURSUS
SCRIPTURÆ SACRAE

AUCTORIBUS

R. CORNELY, I. KNABENBAUER, FR. DE HUMMELAUER

aliisque Soc. Iesu presbyteris

COMMENTARIORUM IN V. T. PARS II

IN

LIBROS DIDACTICOS

I

LIBER IOB

COMMENTARIUS

IN

LIBRUM IOB

AUCTORE

JOSEPHO KNABENBAUER S. I.

Cum approbatione Superiorum.

PARISIIS
SUMPTIBUS P. LETHIELLEUX, EDITORIS

4, VIA « CASSETTE », ET VIA « DE RENNES », 75

1886

Omnia iura vindicabuntur.

44577

222
K.

BS1115

K5

LIBRERIA
SOCIETATIS THEOLOGI

Quum opus, cui titulus est : *Commentarius in librum Iob*, auctore
Iosepho KNABENBAUER, S. I., aliqui eiusdem Societatis theologi,
quibus id commissum fuit, recognoverint et in lucem edi posse
probaverint, facultatem concedimus ut typis mandetur, si ita iis, ad
quos pertinet, videbitur.

In quorum fidem has literas manu nostra subscriptas et Societatis
nostrae sigillo munitas dedimus.

Pesulis 12 die Septembbris 1884.

L. S.

A. M. ANDERLEDY, S. I.

Vic. General. S. I.

IMPRIMATUR

Parisiis die 20 Septembbris 1884.

† I. Hipp. Cardinalis GUIBERT, Archiepiscopus Parisiensis.

007357

CORRIGENDA

16, 26 pro **וְ** scribe **וָ**, — 20, 3 interpretum l. interpretem, — 21, 32 libro l. libri,
— 33, 17 nt l. ut, — 34, 16 adde Dagesch ad **בּ** (idique saepius per librū adverte),
— 36, 9 **שׁ** וְ, — 38, 1 **גּ** וְ, — 38, 8 הַדָּבָר בְּהָרָבָה, — 44, 21 **וְ** וְ, —
48, 36 בְּאַבְנָתֶךָ; verte l. certe, — 74, 26 profan l. profani (in fine linearum
quandoque una litera intercedit; aliquoties etiam in initio v. g., — 74, 7; 76, 38;
82, 6; 147, ult. lin.; 125, ult. lin.; 149, 37; 152, 15), — 74, 30 illustrat l. illus-
trare, — 73, 16 exprobans l. exprobans, — 80, 20 Oll. l. Ol., — 85, 14 eius ta-
tum l. eius statum, — 86, 21 יְלִבּוֹם, — 89, 19 יְלִבּוֹם, — 90, infra dele acommodate,
— 92, not. 4 יְלִבּוֹם l. יְלִבּוֹם, — 99, 3 תְּבִרֵבָה l. תְּבִרֵבָה, — 105, not. 1 תְּבִרֵבָה l. תְּבִרֵבָה, —
107, 40 תְּבִרֵבָה l. תְּבִרֵבָה, — 108, 4 de Dagesch (item dele in aliis quibusdam
locis v. g. 131, 2; 140, 23), — 108, 21 prescribit l. praescribit, — 144, ult. lin.
לְאַלְמָדָה, — 147, ult. lin. molestem, — 124, 4 כְּלִי, — 123, not. 3 לְעַזְרָה, —
140, 18 כְּלִי, — 143, 4 כְּלִי, — 150, 4 ripuum l. primum (aliquoties enim
typi qui excederant incepto restituerebant v. g. 174, 4 amplactatur l. amplactantur),
— 155, not. 103, 3 adiectiv l. adiectivi, — 178, 34 בְּהָרָבָה l. בְּהָרָבָה, — 179, not. 1
תְּבִרֵבָה l. תְּבִרֵבָה, — 182, not. 2 כְּלִי, — 183, not. 1 dele b. Dagesch, — 203, not. 1
l. in textis hebr., — 212, 34 l. verbis, — 225, not. 2 lin. 4 dele Dagesch et scribe
וְ, — 227, 21 l. aberrasse Balлад, — 235, 21 l. profecto, — 239, 12 l. גְּזָרָה, —
248, 40 l. 16, 18 Deum, — 255, 6 l. 1, 27 quem, — 281, 4 l. absque, — 295, 27 l.
fidenter, — 330, 13 l. Del., — 344, 20 l. spernabat, — 347, 32 l. munient,
— 377, ult. lin. scribe **אֲזֹבֵן**, — 386, 32 סְנִיר l. סְנִיר, — 393, 25 תְּלִבּוֹת l. תְּלִבּוֹת, —
400, 31 סְמִיכָה l. סְמִיכָה, — 402, not. 2 ult. lin. l. util iam, Malin, — 416, not. 4 dele
Dagesch in **וְ**, — 421, not. 1 **אַלְמָדָה**, — 429, 1 l. tenendas (exedit ult. lit. ut etiam
440, 2 l. ostendat), — 433, 2 l. גְּזָרָה, — 436, ult. lin. l. גְּזָרָה, — 436, not. 21.
תְּבִרֵבָה, — 437, 5 l. גְּזָרָה, — 447, not. 4 l. חַמְתָּמָה, — 457, not. 4 dele accentum alterum
in prima voce. — Sacipiunt puncta vocalia aut plane aut ex parte intercede-
runt.

LEGENTIBUS

S.

Iis qui sacrae Theologie studio delectantur, liber *Job* non uno nomine est commendandus. Continet enim disputationes gravissimas, quibus, quae sint in administrandis rebus humanis divinae providentiae partes, egregie disceptatur. Unde maximi interest, ut argumentorum series et pondus rite perpendatur; esse vero hanc rem multis obsitam difficultatibus, iam ex sententiārum varietate eluct, quae de praecipuis quibusdam rebus in libro propositis, imo etiam de *Jobi* Eliisque moribus apud eruditos agitantur. Hisce controversiis non minimus continetur stimulus, quo quisque veritatis amans se ad diligenter libri tractationem impulsum et provocatum sentiat.

In commentariis haec praeципue oculos habuimus: disputationis seriem ac progressum clare ac breviter proponere studuimus, quare singulis capitibus argumenti summan praemisimus et argumentationis progressum theologicum aequae ac psychologicum paucis adnotavimus: in explicatione ipsa aliorum sententias ita referimus, ut simul quid de illis sentiendum sit, quibus de causis ita censemus, quibus rationibus nostram explanationem fulciamus, legentibus appareat: versionibus veteribus crebro usi sumus, praesertim graeca, quae LXX dicitur, et vetere illa latina, quae ex graeca manavit; hanc cum vel textus hebrei intelligentiae lucem afferat vel textum hebreum confirmet, eo libenter adduximus, quia in Ecclesia latina usque ad tempora S. Gregorii Magni fere sola in usu posita erat; praeterea paraphrasin chaldaicam, versionem syriacam, Hexaplorum fragmenta in locis dubiis ac vexatis ad usum nostrum adhibuimus. In ipsa rerum tractatione *Jobi* mores

atque indolem a recentiorum quorundam criminationibus sedulo vindicare conati sumus. Praecipuum, uti decet, curam interpretationi illi impendimus, quae in *vulgata* legitur. Eius ad textum hebr. habitudinem sedulo suis locis discussimus; versionem enim illam ex veteribus omnibus esse optimam, facile omnes etiam acatholici hodie concidunt; sed insuper nos illam varii in locis, in quibus a recentioribus vel derelinquitur, vel vituperatur, vel vix satis agnoscitur, provero suo valore vindicavimus, commendavimus (cf. 3, 6; 7; 6, 18; 7, 6; 8, 14; 11, 12; 12, 6; 14, 4; 6; 15, 5, 21, 28; 17, 5, 14; 18, 12; 19, 26; 20, 11; 22, 4; 26, 13; 28, 6; 33, 27; 33, 11; 41, 6, etc.), dum alius in locis pro re nata ab illa recedendum esse duximus (cf. 10, 13-17; 33, 14; 38, 21, 36, 37, etc., quibus in locis aliquis sensus quedam varietas inter hebr. et latin. agnoscenda est). Ubique vero et hebr. et lat. textum expendimus. Praeteret notavimus multis in locis, qua ratione versio lat. originem ducat ex hebr. Saepe enim magnum quoddam discrimen existere videtur inter utrumque textum, quod tamen si rem accuratius inspexeris, unius alteriusve literae vel vocis hebr. mutatione facile explicatur. Quae res sane attentione digna est, ut acculum feratur iudicium et de interprete S. Hieronymo et de statu ac conditione textus hebr. (cf. 6, 6, 13, 16, 23-28; 9, 12, 19; 10, 20; 11, 3, 10; 12, 3, 17, 21, 23; 13, 4; 14, 4; 15, 8, 11, 31, 32; 16, 9; 17, 2, 3, 6, 12, 16; 18, 9, 14; 19, 24; 20, 10, 11, 18, 25; 21, 2; 24, 6, 10, 11, 20, 22; 27, 8; 28, 4, 11, 18; 30, 5, 11, 13, 22, 24; 31, 18, 31, 34, 35; 32, 21; 33, 6, 14, 25; 34, 9, 30-33, 36, 37; 36, 24, 33; 37, 3, 14, 13; 38, 36, 37; 39, 10, 13, 32; 40, 26; 41, 13, 16, 21, 24, etc.). Ad tale iudicium ferendum etiam opus est sedulo advertere, unam eademque vocem in hebraicam saepius a S. Hieronymo et aliis veteribus varie variis in locis explicari; sat longam enumerationem ex uno libro Iob nostrisque commentariis texere possumus; confer quae adnotavimus v. g. ad hos locos: 5, 3, 7; 6, 9, 13, 16, 25; 9, 12, 13, 17; 11, 17; 13, 11, 27; 15, 3; 17, 2; 18, 12; 21, 2; 26, 5; 28, 8; 29, 4; 30, 7, 29; 31, 29, 40; 32, 21; 36, 14; 38, 36; 39, 9, 13; 41, 21.

Quae est indoles *versionis*, saepe oportet ad illam rite intelligendam textus archetypi rationem habere; id in *vulgata* quoque non raro usum venit (cf. 11, 20; 18, 15; 19, 5; 20, 21, 28; 21, 19; 24, 12; 28, 4; 29, 24; 34, 9; 35, 13, 15; 36, 17, 18, 19, 20; 37, 7, 9; 38, 14, 34; 41,

1, 23). Quamvis textus hebr. in libro Iob magna fidelitate sit ad nos transmissus, tamen aliquibus in locis mendoza est (cf. 3, 6; 20, 10; 22, 11, 17, 21; 23, 2; 24, 12, 14, 18; 28, 13; 30, 24; 32, 10; 33, 21; 34, 6; 37, 7; 38, 8; 39, 10), quos tamen plerosque ope criticæ investigationis in sensum et in veteres versiones hand ita operose sanabis. Nuperrime Dr. G. Bickell curas criticas inter alia etiam libro Iob impedit; illas suis locis sedulo lustravimus, quid de singulis nobis videatur, candide fassi sumus, aliqua omnino amplectenda esse, alia nimia quadam opinandi libertate proponi, alia sine ulla necessitate ab eo immutari censemus. Rationes, quibus nos ducamus, exposuimus: eas aequus rerum index perpendat.

Ex veterum commentariis, quos sedulo consuluiimus, hand pauca ipsis corum verbis explicationi inserere placuit, ut hac ratione constaret, multa etiamnum ex illis usui esse posse. Et sane patet, multis in locis illos praedclare textum illustrasse; de *Iobi* moribus veteres generatim melius multo ac verius indicant, quam multi recentiores; eo magis vero miraberis, veteres de *Eliu* eiusque in disputando partibus fere communiter tanto cum contemptu loqui. Imo recentiorum multi sermones ab *Eliu* habitos omnino a libro expungi volunt. Quare nobis potissimum cordi erat, veram de *Eliu* sententiam accurata textus explanatione eruere et propagnare.

Habes, quae in commentariis componendis cumprimis spectaverim; illos evolve. Faxit Deus, ut hac opella mea sacrarum Scripturarum studium in scholis catholicis promoveatur.

Scribebam in collegio Dittton-Hall, Widnes

in Anglia.

J. Kn.

PROLEGOMENA

I. — Quid sit libri argumentum.

Erat Iobus vir aequae dives ac pius. Cuius sincera pietas cum a Satana in dubium vocetur, Deus illam ardua tentatione probari permittit. Iobus enim subito non solum fortunis omnibus et filiis orbatur, sed etiam morbo teterrimo percutitur; manet tamen firmus in pietate, quam contra ipsius uxoris prava consilia egregie tuerat.

Cum amici tres ad eum consolandum convenissent et Iobus in acerbos gemitus prorupisset, quaestio agitatur, *quaenam sit calamitatum causa.*

Prologo (ep. 4, 2) res ita disponitur, ut qui librum legit iam ediscat, Deum sincere pietatis probandae et exercendae causa calamitates Iobo immisisse; eius autem divini consilii et Iobus et interlocutores, plane ignari sunt, unde fit, ut maiore cum voluptate disceptantium rationes et disputationes prosequamur, utpote prologo iam edociti indeque discernentes, quid veri quid falsi ab illis afferatur. Est enim hoc singulare narrationis artificium, quo profani quoque scriptores non raro utuntur, ut qui legit in altiore quasi specula constitutus quid rei si probe sciat, dum qui res gerere narratur multarum conditionum inscius tenebris, dubiis, erroribus ad miserationem exponatur et varia discriminum certamina subeat.

Unde ad quaestionem illam in vetere foedere non semel agitatam, cur boni quoque calamitates experiantur (cf. Ps. 72, Ier. 12, 1-4, Hab. 1, 3), ipso prologo una iam responsio proponitur, dum Iobus et interlocutores tres in varias sententias abeunt. Id enim tribus illis communiter fixum ratumque est, calamitates tantum pro culpis sceleribusque infligi et virtutis verae mercedem semper esse prosperitatem terrestrem, cum e contra Iobus conscientiae suae testimonio innixus et circumspectus rerum et vicissitudinum humanarum iudex id vehementer negat.